

TÖBBNYELVŰSÉG ÉS NYELVFEJLŐDÉSI ZAVAR

Mi az a nyelvfejlődési zavar? Hogyan ismerhetem fel?
Mit tehetek?

A nyelvfejlődési rendellenesség hozzáve-
tőlegesen a gyermekek 7%-át érinti.

A többnyelvűség magában NEM jelent
nyelvfejlődési zavart a gyermek egyik
nyelvén sem.

Azonban a nyelvfejlődési zavart
többnyelvű gyermekeknél nem könnyű
megbízhatóan diagnosztizálni.

A korai felismerés kulcsfontosságú.
A beszéd- és nyelvterápia
(logopédia) segít!

www.multilingualmind.eu

Mi az a többnyelvűség, és mikor számítok ténylegesen többnyelvűnek?

Csak akkor vagyok többnyelvű, ha két vagy több nyelvet is tökéletesen beszélek, vagy már akkor is, ha tudok néhány szót egy másik nyelven?

A többnyelvűségnek többféle meghatározása létezik, így ezekre a kérdésekre nem létezik egyetlen válasz. A legelterjedtebb vélemény azokat a beszélőket tekinti többnyelvűnek, akik a mindennapi életben rendszeresen két (vagy több) nyelvet használnak, függetlenül attól, hogy tökéletesen beszélik-e a nyelveket, és attól, hogy milyen életkorban kezdték el tanulni azokat.

A felnőttekkel ellentétben a gyerekek könnyedén, mindenféle formális tanítás vagy utasítás nélkül sajátítják el a nyelv(ek)et, ha elegendő lehetőségük van a nyelv(ek) hallgatására és használatára.

Mi az a nyelvfejlődési zavar?

Nyelvfejlődési zavarról akkor beszélünk, ha a gyermek nyelvi teljesítménye nem felel meg az életkorának.

A nyelvfejlődési zavar veleszületett rendellenesség, és nem hallásproblémák, értelmi nehézségek vagy neurológiai rendellenességek okozzák.

A nyelvi fejlődési zavar különböző módokon jelentkezhet. Míg egyes gyermekeknél beszédhibák, másoknál csökkent szókinccs vagy nyelvtani nehézségek mutatkozhatnak. Ezek a problémák előfordulhatnak elszigetelten vagy egymással kombinálva, és mind a produkcióban, mind a nyelv megértésében jelentkezhetnek.

Okozhat-e a többnyelvűség nyelvfejlődési zavart?

»NEM! « Az egynyelvű és a többnyelvű gyermekeket egyaránt érinti a nyelvi fejlődési zavar.

Az anyanyelv(ek) elsajátítását nem akadályozza a többnyelvűség! A többnyelvű gyermekek nyelvfejlődési zavarának helyes felismerése azonban nehézségeket jelenthet.

Hogyan jelentkezik a nyelvfejlődési zavar a többnyelvű gyermekeknél?

A nyelvi fejlődési zavar mindig érinti a gyermek minden nyelvét. A tünetek azonban a két (vagy több) nyelven eltérőek lehetnek. Alapvetően a tipikusan fejlődő többnyelvű gyermekeknél is gyakran van különbség az elsajátított nyelvek szintje között. A többnyelvű gyermekeknél egy nyelv elsajátításának sikeressége attól függ, hogy a gyermek mennyit érintkezett vele (különbségek lehetnek például annak függvényében, hogy a gyermek születésétől fogva érintkezett mindkét nyelvvel, vagy a második nyelvet csak később, a fejlődésük során kezdték el tanulni), és hogy ez az érintkezés mennyire volt intenzív.

Ha egy gyermeknek nincs elegendő lehetősége arra, hogy hallgasson vagy beszéljen egy nyelvet, nem várhatjuk el, hogy tökéletesen elsajátítsa azt.

Ebből kifolyólag nem könnyű a többnyelvű gyermekekben egyértelműen azonosítani a nyelvfejlődési rendellenességet. Ezért ezeket a gyermekeket néha tévesen nyelvfejlődési zavarral diagnosztizálják még akkor is, ha a nyelvi teljesítményük tökéletesen tükrözi, hogy mennyit érintkeztek az adott nyelvvel és mennyi lehetőségük volt elsajátítani azt.

Gyakrabban előfordul azonban az, hogy a többnyelvű gyermekeknél nem ismerik fel a nyelvfejlődési rendellenességet, mert a nyelvi fejlődés tipikus menetétől való eltéréseket tévesen a többnyelvűségre vezetik vissza.

Hogyan diagnosztizáljuk a nyelvfejlődési zavarokat többnyelvű gyermekeknél?

Ha az Ön logopédusa (SLT/SLP) a gyermeke összes nyelvét beszéli, az mindenképpen előny, de sajnos ez ritkán van így. Ráadásul jelenleg csak néhány olyan diagnosztikai eszköz áll rendelkezésre (és csak néhány nyelv esetében), amely lehetővé teszi a gyermekek összes nyelvi készségének vizsgálatát az összes nyelven. Ezért leggyakrabban nem lehet értékelni egy gyermek által beszélt összes nyelvet.

Ha azonban a logopédusok és a szülők együttműködnek, a többnyelvű gyermekek nyelvi fejlődési zavarának diagnózisa és terápiája sikeres lehet.

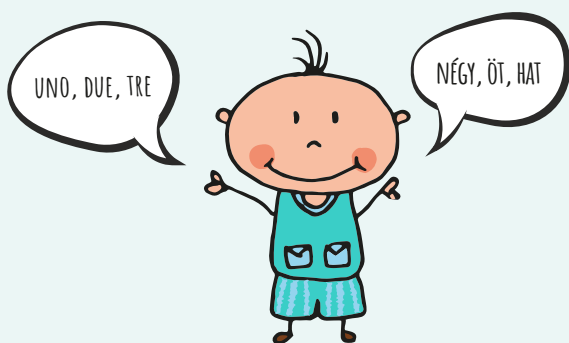
Mit tehetek, ha aggódom, hogy gyermekemnek nyelvfejlődési zavarja van?

A nyelvelsajátítás során minden gyermek azonos sorrendben ér el bizonyos fejlődési mérföldköveket. Ezt teszik akkor is, ha egy, két vagy akár több nyelvet tanulnak egyszerre. Az első életévben elsajátítják az első szavakat. Második életévük vége felé a gyermekeknek legalább 50 szót kell tudniuk produkálni, és ezeket kétszavas kifejezésekké kell tudniuk kombinálni. A harmadik életévben a gyermekek sok új szót tanulnak meg, szókincsük „robbanásszerűen” növekszik és egyre kidolgozottabbá válik. Ezzel egyidejűleg kezdik megalkotni az első mondatokat, még ha azok eleinte nem is tökéletesek. Egyes gyerekek gyorsabban végigmennek ezeken a fejlődési szakaszokon, míg másoknak kicsit tovább tart. Ez a változékonyság teljesen normális a nyelvelsajátításban. A fejlődési nyelvi zavarral küzdő gyermekek azonban nagyobb mértékben térnek el az átlagos nyelvi fejlődéstől.

A nyelvfejlődési zavar lehetséges tünetei:

- A gyermek nagyon későn kezd beszélni.
- Nehéz őt megérteni.
- A gyermek nehezen tanul új szavakat (még a második életév után is csak lassan bővül a szókincs).
- A gyermeknek nehézségei vannak az utasítások megértésével és követésével.
- A gyermek nehezen alkot teljes mondatokat.

Hol kaphatok segítséget?

A nyelvi fejlődési zavar nem szűnik meg magától. Sajnos még mindig nagyon elterjedt az a hiedelem, hogy idővel minden nyelvi nehézség megszűnik, amint a gyermek elég érett lesz. A nyelvfejlődési zavar tünetei a fejlődés során ugyan változhatnak, de megmaradnak. Például az a gyermek, aki négyéves korában hiányosságokat mutat a szókincsben, ötéves korában már nyelvtani nehézségekkel küzdhet, hatéves korában pedig a helyesírás és az olvasás tanulásával lehetnek gondjai. Ha felmerül bármilyen nyelvfejlődési rendellenesség gyanúja, azt gyorsan tisztázni kell szakképzett logopédusokkal és nyelvterapeutákkal, hogy esetleges nyelvi zavar esetén minél hamarabb megkezdődhessen a korai és életkornak megfelelő beavatkozás.

**»A KORAI FELISMERÉS A KULCS.
A BESZÉD- ÉS NYELVTERÁPIA SEGÍT.«**

Hogyan tudom a legjobban támogatni gyermekemet a (többnyelvű) nyelvelsajátításban?

- Beszéljen gyermekével azon a nyelven, amelyet Ön a legjobban beszél, és amelyiken Önnek a legkönnyebb beszélni.
- Nem probléma, ha a szülők két különböző nyelvet használnak a gyermekkel. A gyerekek fejlődését nem zavarja, ha két vagy több nyelvet hallanak és beszélnek otthon!
- Adjon gyermekének elegendő és többször ismételt lehetőséget arra, hogy kitapasztalja a nyelveit! Ha Ön nem ismeri annak a környezetnek a nyelvét, amelyben él, gyermeke akkor is hatékonyan elsajátíthatja ezt a nyelvet feltéve, hogy rendszeresen érintkezik vele, például cut napköziben vagy szabadidős programokon.
FIGYELEM: A nyelv(ek) elsajátításához nem elég a tévénézés! A gyermekek a nyelv(ek)et interaktív kommunikáción keresztül tanulják meg, pl. közös játék, étkezés, öltözködés, stb. közben.
- Olvasson könyvet gyermekével: használja a képeket kreatív interakciókra, például tegyen fel kérdéseket arról, hogy mit lát a képeken és mi történik. Így a hangos olvasás szórakoztató és (inter)aktív párbeszéddé válik.
- Kövesse gyermeke érdeklődési körét, és használja fel azt az interakció/kommunikáció kezdeményezésére: mondja el gyermekének, hogy mit fog csinálni, vagy kommentálja, amit éppen csinált! Beszéljen gyermekéhez egyszerű és rövid mondatokkal!
- Ha gyermekének problémái vannak a nyelvelsajátítással, viselkedésével támogathatja őt anélkül, hogy ő észrevenné. Állítsa be magát nyelvi modellnek gyermeke számára! Így amikor pl. egy helytelen kifejezést használ, egyszerűen ismétlje meg azt helyes formában. Ezt a viselkedést „**javító visszajelzésnek**“ is nevezik.
- Ha gyermekénél nyelvfejlődési rendellenességet diagnosztizáltak, nem szükséges, hogy a nyelvtanulás „megkönnyítése“ érdekében csak egy nyelvvel foglalkozzon. Ezzel csak a gyermeke önkifejezési lehetőségeit korlátozná.

A Konstanzi Egyetem, az Eichstätt-Ingolstadt Katolikus Egyetem és az IRCCS E.Medea együttműködésével.

Universität
Konstanz

KATHOLISCHE UNIVERSITÄT
EICHSTÄTT-INGOLSTADT

ASSOCIAZIONE
la Nostra Famiglia

